

Odbor za kmetijstvo in razvoj podeželja
predsednica

29.1.2025

Niclas Herbst
predsednik
Odbor za proračunski nadzor
BRUSELJ

Zadeva: Mnenje o razrešnici za leto 2023: splošni proračun EU – Komisija
(COM2024/0271 – C10-0067/2024 – 2024/2019(DEC))

Spoštovani gospod predsednik!

Odbor za kmetijstvo in razvoj podeželja je bil v okviru postopka iz naslova zadolžen, da pripravi mnenje in ga predloži vašemu odboru. Odbor je na seji 3. oktobra 2024 sklenil poslati mnenje v obliki pisma. Vprašanje je obravnaval na seji dne 29. januarja 2025 in na tej seji mnenje sprejel.

1. pozdravlja ugotovitve Računskega sodišča v zvezi s proračunskim letom 2023; opozarja, da odhodki za kmetijstvo in razvoj podeželja obsegajo 97 % porabe za „Naravne vire in okolje“, kar predstavlja 31,1 % skupne porabe proračuna EU;
2. pozdravlja dejstvo, da je instrument Next Generation EU okrepil več obstoječih programov in politik EU, vključno z Evropskim kmetijskim skladom za razvoj podeželja, da bi še dodatno podprl kmete;
3. pozdravlja tudi dejstvo, da se velik del proračuna (približno tri četrtine) upravlja v okviru sistema deljenega upravljanja Komisije v sodelovanju z državami članicami, zlasti na področju strukturnih skladov in kmetijstva;
4. ugotavlja, da se je stopnja izvrševanja odobritev za prevzem obveznosti v primerjavi z letom 2022 rahlo znižala na 97,97 % (98,53 % leta 2022), prevzete obveznosti pa so skupaj znašale 54.067,25 milijona EUR; se zaveda, da je to znižanje povezano z nižjo stopnjo izvrševanja za NGEU, IPA II in EKSRP; opaža tudi, da se je stopnja izvrševanja odobritev plačil ravno tako zmanjšala na 97,17 %, v primerjavi z 98,58 % v letu 2022, in iz podobnih razlogov celotni znesek plačil v višini 57.555,70 milijona EUR;

5. ugotavlja, da so glavna sestavina odhodkov, prepoznanih v konsolidiranih računovodskih izkazih, odhodki v okviru deljenega upravljanja, ki med drugim vključujejo naslednje sklade: (i) Evropski kmetijski jamstveni sklad (EKJS), (ii) Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja (EKSRP) in drugi instrumenti za razvoj podeželja;

6. v zvezi s tem ugotavlja, da je stopnja izvrševanja sredstev EKSRP za obdobje 2023–2027 nižja od pričakovane, pri čemer je stopnja črpanja konec leta 2023 znašala le 1 %, plačila pa 0,7 milijarde EUR, in pričakuje, da se bo stopnja črpanja v naslednjem obdobju poročanja znatno povečala;

7. opozarja, da je po mnenju Računskega sodišča skupna stopnja napake za razdelek 3 sicer 2,2 %, vendar je pomembna, tj. nad 2,0 %, le na področjih porabe z visokim tveganjem, kot so ukrepi za razvoj podeželja in tržni ukrepi z največjim številom količinsko opredeljenih napak, ki vplivajo na transakcije na področju razvoja podeželja; vendar poudarja, da je to deloma posledica zapletenosti okoljskih shem v programih razvoja podeželja in priznanega negativnega vprašanja „čezmernega prenašanja“ na nacionalni ravni; poudarja, da je ocenjena stopnja napake večinoma povezana z neupravičenimi upravičenci/dejavnostmi/projekti/odhodki (35 %), administrativnimi napakami (21 %) in netočnimi informacijami o površinah ali živalih (20 %);

8. pozdravlja dejstvo, da je stopnja napake pri plačilih na podlagi pravic, vključno z neposrednimi plačili za kmete, pod pragom pomembnosti, tako kot je bila leta 2022; poziva pristojne organe, naj si še naprej prizadevajo, da bi še dodatno zmanjšali to številko;

9. poziva Komisijo, naj zagotovi, da bo tudi v okviru novega modela izvajanja skupne kmetijske politike stopnja napak ostala nizka, tudi s pomočjo boljše mobilizacije digitalnih orodij in večje preglednosti; poudarja, da morajo biti okoljske sheme v programih za razvoj podeželja jasne glede ciljev z realistično dosegljivimi cilji za upravičenca; pozdravlja oceno Računskega sodišča, da je bilo njegovo priporočilo o zagotavljanju podpore uporabi novih tehnologij za preprečevanje napak pri plačilih SKP v celoti izvedeno;

10. poleg tega poudarja, da so letna poročila o smotnosti ključni element novega modela izvajanja SKP za obdobje 2023–2027, ki temelji na smotnosti, in poziva Komisijo, naj podpre obravnavo izzivov, ki izhajajo iz oblikovanja sistemov za poročanje o smotnosti, da bi omogočila izvajanje sistemov za letna poročila o smotnosti za vse intervencije;

11. poudarja, da je za povečanje konkurenčnosti in trajnostnosti evropskega kmetijstva bistveno, da se kmetom olajšajo prekomerno administrativno breme, breme poročanja in regulativno breme;

12. pozdravlja večjo konkurenčnost, doseženo s tržnimi ukrepi v vinskem sektorju, in spodbuja Komisijo ter države članice, naj si še nadalje prizadevajo, da bi ta uspeh ponovile v drugih sektorjih;

13. je seznanjen s priporočilom Računskega sodišča, naj se preuči učinkovitost nacionalnih ureditev za omejevanje podpore EU za velike kmetije in ocenijo ukrepi držav članic za omejitev neposrednih plačil;

14. še naprej opozarja na dejstvo, da zlorabe, goljufije, slabo upravljanje in primeri nasprotja interesov vsi vplivajo na doseganje ciljev politike EU in ustrezno porabo sredstev

EU; ukrepi za boj proti goljufijam bi zato morali biti pomembno orodje v boju proti nepravilnostim tako za Komisijo kot za države članice, saj si te delijo odgovornost za boj proti goljufijam pri porabi za skupno kmetijsko politiko; ugotavlja, da je Računsko sodišče ugotovilo, da še vedno obstajajo vrzeli pri spodbujanju preglednosti in prepoznavanju primerov, pri katerih obstaja tveganje nasprotja interesov, čeprav so vzpostavljeni okviri za ugotavljanje in obvladovanje nasprotij interesov.

S spoštovanjem!

Veronika Vrecionová

**PRILOGA: SUBJEKTI ALI OSEBE,
OD KATERIH JE PRIPRAVLJAVKA MNENJA PREJELA PRISPEVKE**

Pripravljavka mnenja kot izključno pristojna izjavlja, da ni prejela nobenih prispevkov od subjektov ali oseb, ki bi jih bilo treba navesti v tej prilogi v smislu člena 8 Priloge I Poslovnika.